Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Canonis sexti Nicæni interpretationes breviter recensentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Visual Library

tropolitanorum nomine cenſeri: qui ſeculo ſequenti in Concilio Epheſino Archiepiſcoporum titulo aucti, in Concilio Conſtantipolitano Exarchorum Diœceſeos dignitate decorati, tandem in Concilio Chalcedonenſi promiſcuè Archiepiſcopi, Exarchi, & novitia dictione Patriarchæ ſunt appellati. Neque enim Patriacha ille Alexandrinus, cujus meminit Fl. Vopiſcus, ad res Chriſtianorum pertinet, licèt viris doctis aliter fuerit aliquando viſum. Iudæis Alexandrinis præfectus erat ille Patriarcha, ex inſtituto cui Hieroſolymorum excidium præbuit originem. Etenim diſtracti per varias provincias Iudæi, Alexandriæ & apud Orientem quoſdam ſibi conſtituere præpoſitos ſub Patriarcharum nomine; qui ſpectabiles, clariſſimi, & illuſtres ab Imperatoribus habiti, dignitatem illam hereditario jure ad poſteros tranſmittebant; aurum coronarium per Apoſtolos ſuos exigebant; Primates provinciis præficiebant, qui in his cauſis quæ tam ad ſuperſtitionem eorum quàm ad forum & leges pertinent, ad ſimilitudinem arbitrorum judicarent; donec illis Honorij reſcripto ea judicij reddendi poteſtate eſt interdictum. Ab anno quadringenteſimo quarto ad annum quadringenteſimum viceſimum nonum incidit Iudaïcorum Patriarcharum *exceſſus ille*, ut cum Theodoſio loquar. quibus extinctis, eorum nomen Archiepiſcopis Chriſtianorum communicatum eſt. Quod ab Orientalibus profectum eſt, quibus nota erat Patriarcharum, qui apud Iudæos viguerunt, nomenclatura; non verò Occidentalibus, apud quos nulli Patriarcharum Iudæi floruerunt; ſi vera lectio in Codice Iuſtiniani è Theodoſiano reſtituatur. Sanè Concilium Chalcedonenſe in acclamationibus, Leoni Patriarchæ multos annos vovet; & Diaconi Alexandrini libellos ſuos porrigunt cum hac inſcriptione: *Sanctiſſimo ac beatiſſimo Univerſali Archiepiſcopo & Patriarchæ magnæ urbis Romæ Leoni, & univerſali Concilio* Quin & Iudices cognitores, Diœceſeon exarchos, Patriarcharum Diœceſeos nomine compellant. Placuit poſteris novitate ſua iſtius vocis uſus, adeo ut ea nihil frequentius in Conſtitutionibus Iuſtiniani & Actis Concilij Quinti; propterea quòd Patriarchæ appellatio & Archiepiſcopi & Exarchi Diœceſeos ſignificationem complectebatur, id eſt, & Epiſcoporum, ſeu *Patrum* & *Regionis* univerſæ ſeu *Diœceſeos Præfectum* exprimebat; quemadmodum apud Iudæos Patriarcha ἀποστόλοις ſuis & πατρίαις erat præpoſitus. Præiviſſe videtur

Fl. Vopiſcus in Saturnino.

Patriarcharum Iudaïcorum frequens mentio Tit. Cod. Th. de Iudæis & Cœlicolis. apud Origenem, Epiph. Cyrillum, Theodor. & Palladium.

L. 17. & ult. c. Theodoſ. de Iudæ. *Petitus, qui erud. tè hac de re ſcripſit, cenſet Occidentis provinciis Patriarchas Iudæos præfuiſſe ex l.* Iudæorum C. de Iud. *Sed legendum ex eadem lege, quæ extat C. Th.* quod de Occidentalibus partibus Patriarchis conferri conſueverat. *Scilicet addita dictione, Partibus, quæ abeſt à C. Iuſtiniani.*

Act. 1. Concil. Chalc. Λέγουσι πολλὰ τὰ ἔτη τῷ πατριάρχῃ πολλὰ τὰ ἔτη. Act. 2. οἱ ὁσιώτατοι πατριάρχαι διοικήσεως ἑκάστης, ἐπισκέψωνται ἕν, ἢ δεύτερον τῆς ἰδίας διοικήσεως. Act. 3.

Patribus in Chalcedonenſi Concilio coactis Socrates Hiſtoricus, qui Diœceſeon Epiſcopos à Synodo Conſtantinopolitana deſignatos, Patriarchas vocat, ob jura & conſortia communionis quæ retinenda erant cum delectis à Synodo Epiſcopis, ut fraudulenta hæreticorum contagia vitarentur.

Socrates l. 5. c. 8. πατριάρχας κατέστησαν.

VI. Tribus ergo iſtis Archiepiſcopis ſeu Patriarchis eximia illa quæ moribus antiquis quæſita illis erant in ceteras provincias privilegia, totius orbis conſenſu ſunt confirmata canone VI. Nicæni Concilij, cujus interpretatio doctiſſimorum virorum ingenia exercuit. Sanè ſtudio nimio partium & ἀμετρία τῆς ἀντιλογίας multa illis exciderunt à quibus ſcribendis dubio procul temperaſſent, ſi diſputationis æſtus abfuiſſet. Inde factum ut Ruffini explicatio ſit lacerata, qui Alexandrino Epiſcopo Ægypti, & Romano ſuburbicariarum Eccleſiarum ſollicitudinem hoc canone tribui obſervavit. Apud [a] hos enim, totius orbis Eccleſiæ, ſuburbicariæ habentur, id eſt, Epiſcopo Vrbis ſubditæ; [b] apud iſtos, ſuburbicariæ Eccleſiæ intra Occidentem coërcentur. Emerſit [c] nova quædam viri celeberrimi ſententia, quæ peritiſſimorum virorum induſtriam [d] provocavit, ut eam eſſe repudiandam omnibus probarent. Hujus quæſtionis duo præcipua ſunt capita. Primum eſt, hoc canone nullam juris Patriarchici mentionem fieri; ſed tantùm Alexandrinum & Antiochenum Epiſcopum, in iis quæ ad jus metropoliticum pertinent, cum Epiſcopo Romano conferri. Alterum verò, Metropolim Romanam Ruffini temporibus, circa annum quadringenteſimum, iis provinciis definitam (Piceno ſcilicet, Tuſcia, Latio, & Valeria) quæ ſuburbicariæ dicebantur, quòd à juriſdictione Præfecti urbi penderent, & ad centeſimum lapidem porrigebantur. Quanquam litis hujus dirimendæ arbitrium in me non receperim, quia tamen facili negotio contentiones illæ componi poſſe mihi videntur, ſi nova quadam interpretatione & novo probationum genere, quæ ab aliis diſcuſſa ſunt, adjuventur, meam ſententiam inter tales tantóſque viros ferre non dubitabo.

a Ill. Bellarm. & Baron. Cardin.

b Ill. Card. Perron. & pleriſque alios.

c V. Eruditiſſim. Cl. Salmaſ.

d V. Cl. R. P. Iac. Sirmond.

VII. Nullus apud me eſt dubitationi locus quin tres illi Epiſcopi inter ſe invicem, quod ad jus Patriarchicum attinet, hoc canone componantur, ut docuit vir eruditiſſimus R. P. Sirmondus. Cùm enim juriſdictio Alexandrini Epiſcopi quaquaverſum porrigeretur, non ſolùm per Ægyptum, quæ ab Auguſto in provinciam fuerat redacta, ſed etiam per Pentapolim, &